

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGill
Winnipeg, Man., Canada.

City

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGill
Winnipeg, Man., Canada.

РІК X. Ч. 151 (1204).

СУБОТА, 22 ГРУДНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, DECEMBER 22nd, 1928. No. 151 (1204). VOL. X.

ДВІ ТРЕТІХ РОБІТНИКІВ НЕ МАЛИ ЗАЩО ПОВЕРНУТИ ДОМІВ.

Секретар для доміній Емері предположив у парламенті числа про рух британських майнерів до Канади.

ЛОНДОН, 19. грудня. — Л. Емері, секретар для доміній, предположив сьогодні в парламенті деталі числа про рух британських безробітних майнерів на живня до Канади минулої осені. Він сказав, що на живня виїхало з Британії 8,449 робітників, а повернуло 6,876. Таким чином в Канаді остало 1,573 британських робітників.

Далі Емері сказав, що з тих, що повернули, 4,557 дістали позичку на заплата цілої або частини подорожі до Британії. Отже зі слів самого представника уряду виходить, що дві третіх з тих, що повернули, не мали навіть чим заплатити дороги до Британії. А що ж говорити про якісь заробітки, коли безробітний не мав навіть на дорогу.

Заробили не безробітні майнери, які зазнали голоду й хо-

лоду в Канаді, але залізничні й корабельні компанії, в інтересі яких був придуманий план з висилкою безробітних до Канади на живня. Безробітні перейшли тяжку лекцію і на другий раз не так легко дадуться обманути капіталістичному урядові.

АРЕШТ ДЕЛЕГАТА АНТИІМПЕРІАЛІСТИЧНОЇ ЛІГИ.

КАЛЬКУТА, Індія, 19. грудня. — Провінційний уряд Бенгалу приказав недавно Джанові В. Джанстонові, представникові Анти-імперіалістичної Ліги на Всейндійським трейд-юніоні конгресі, негайно забратися з Індії. Помимо того Джанстон промовляв вчора ввечері на сесії конгресу і його арештовано та відставлено до Дунбуда.

БОЛІВІЯ Й ПАРАГВАЙ ДАЛИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ЛЯ ПАЗ, Болівія, 19. грудня. — Приняття Болівією посередництва пан-американської конференції в парагвайській конференції в парагвайській болівійським спори обіймає лише "інцидент" у форті Вангардія, а не "матеріальні точки" самого спору. Це виявилось тут вчора ввечері, коли уряд опублікував відповідь на пропозицію американського державного секретаря Келого.

Болівійський уряд зазначив, що перше має бути переведене слідство над атакою на форт Вангардія, без включення в це прелімінарну справу "матеріальних точок спору". Це значить, що Болівія годиться лише, щоб пан-американська конференція розслідила справу нападу Парагвайців на форт Вангардія, підчас ко-

трого убито 25 болівійських жовнів. А до самого спору між двома країнами за те, до кого має належати округ Гран Чако, пан-американська конференція не має пхати носа.

Болівія вважає, що за напад на форт Вангардія зроблять відповідальним Парагвай, і тому віддає цю справу в руки конференції. Що ж до самого спору за багату в нафту територію, то болівійський уряд хоче мати вільну руку, щоб кожної хвили миг навіть піти війною проти Парагваю за зобов'язання Гран Чако.

Помимо згоди на посередництво пан-американської конференції, Болівія і Парагвай дає збирати військо і пригтовляються до війни. Значить, що на мир не заводиться.

БЕНІТО МУССОЛІНІ ПЕРЕБРАВ УРЯДЩЕ ОДНОГО МІНІСТРА.

РИМ, 18. грудня. — Беніто Муссоліні перебрав сьогодні ще одне міністерство, коли королівський декрет назначив його міністром колоній на місце Людвіга Федерціоні, що зрештував. Муссоліні вже має портфель закордонних справ, внутрішніх війни, маринарки, авіонавтики і корпораций.

Значить, крім премієрства, Муссоліні перебрав ще уряди сімох міністрів. Розуміється, він не може виконувати робо-

ти сімох людей, бо це фізично неможливо, але зате він набирає платню премієра й сімох міністрів.

Перебрання так багато урядів на себе свідчить також, що Муссоліні або не має відповідних людей на ці становища, або нікому не довіряє у виконанні цих обов'язків. Іншої причини не може бути. А це є знову свідченням, що фашизм в Італії не такий то сильний і солідний, як його представляють за кордоном.

КОМІТЕТ СЕНАТУ ПРИНЯВ ДОГОВІР.

ВАШІНГТОН, 18. грудня. — Так званий антивоєнний договір Келого усунув сьогодні свою головну перешкоду, коли сенатський комітет для закордонних справ ринув 14 голосами проти 2 предложити договір сенатові без ніяких застережень або толкувань.

Сенатор Бора, голова комітету, очікує тепер догідної хвилі, щоб предложити договір се-

натові в імені комітету й добитися його затвердження. Голова сенатського морського комітету Гейл також очікує догідної хвилі, щоб предложити сенатові для вчасного голосування законопроект про будову 15 кружляків.

Уважають, що й договір Келого й законопроект про будову кружляків перейдуть в сенат без великої опозиції.

ЛІТВІНОВ ВИМАГАЄ СКЛИКАТИ СЕСІЮ РОЗЗБРОЙНОЇ КОМІСІЇ.

ЛЮАНО, Швайцарія, 15-го грудня. — Тут опубліковано отвертий лист М. Літвінова, заступника народного комісара закордонних справ С.Р.С.Р., виланий 6-го грудня до голови роззбройної комісії Ліги Націй.

Лист вказує насамперед на попередні спроби радянського уряду приспішити обміркування роззбройного питання. Літвінов нарікає, що скликання слідує сесії роззбройної комісії узалежнено від результатів дипломатичних переговорів між певними державами, від тих самих переговорів, що спричинили закриття останньої сесії.

"На останній сесії делегація С.Р.С.Р. домагалася відкритого обговорення роззбройного питання і спротивилася переміні дискусії в приватні дипломатичні переговори між окремими державами. Радянська делегація висловила опінію, що ця процедура унеможливить створення задовольняючого ґрунту для роззброєння. Переговоруючі держави змагатимуться заключити угоди, обмежуючі роззброєння інших держав, без зменшування власних зброєнь.

"Подібна процедура", каже лист, "несприятлива для загального роззброєння. Офіційні документи показують, що переговори між Англією і

Францією розбилися, отже ніщо не перешкадає скликанню нової сесії роззбройної комісії. Радянська делегація вважає, що вигляди для праці роззбройної комісії є несприятливі, але проте настоює, щоб комісія збиралася й розглянула причини невдачі та пошукала нових способів для розв'язки питання".

Літвінов закимує лист формальним домаганням скликати якнайшвидше засідання роззбройної комісії для обговорення радянських пропозицій.

ПРОТЕСТ КОМУНІСТИЧНОГО СЕНАТОРА.

ПРАГА, — У сенаті комуністичний сенатор Хлумецький виступив з гострим протестом проти заборони візду до Чехословаччині членам команди "Красіна".

Хлумецький відзначив провідну роль С.Р.С.Р. у роботах щодо рятуння експедиції Нобіле й підкреслив, що "Красіні" урятував не тільки чеського професора Беогунка, а й 20 інших чехословацьких громадян на пароплаві "Монте-Сервантес".

Наприкінці Хлумецький запропонував зобов'язати уряд подати негайно пояснення про відмовлення Красіном у дозволі на візд. Пропозицію відкинула урядова більшість.

ФРАНЦІЯ ВТЯГАЄ НОВІ КРАЇНИ ДОАНТИРАДЯНСЬКИХ ПЛЯНІВ.

БЕРЛІН. — Агенство "Ост Експрес", посилаючись на добре поінформовані жерела, публікує повідомлення з Праги про анти-радянські пляни.

За словами повідомлення, керівництво цими плянами переходить поступово від Англії до Франції.

Автори цих плянів особливо турбуються про забезпечення перевози війська та військового спорядження з заходу до Польщі. З цією метою нині натискається на данський уряд, щоб заздальгед дістати від нього дозвіл на прохід транспортних воєнних суден протокою Бельт.

Одночасно від латвійського з естонського урядів домагаються згоди на перепуск "допоміжного війська", що його

можна відправити до Польщі через територію їхніх країн.

Найближчими днями передбачається подорож французького військового міністра Пенале до Відня. Наслідком цієї подорожі буде призначення військового аташе при французькій місії в Відні. Завданням його є — постійний близький контакт з румунським, югославським та угорським військовими аташе в Відні.

У справі позиції Польщі та Румунії агенство повідомляє, що між ними ще не досягнуто повної згоди. Румунія, у зв'язку з господарською кризою, стоїть на "стриманій" позиції, ніж Польща. Писудський намагається вплинути на румунський уряд через Францію й спонукати його до "рішучої політики проти Москви".

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ УРЯД ВЕДЕ ПЕРЕГОВОРИ З ЛЕРОНОМ.

ВІДЕНЬ. — Загребська газета "Юнітарні Листи" повідомляє в кореспонденції з Букарешту, що новий румунський уряд, як і попередній, провадить переговори з французьким генералом Лероном про створення анти-радянського блоку.

ВІДЕНЬ. — Угорська газета "Келеті Уйшар" містить повідомлення югославських газет, що в переговорах між новим румунським премієром Маніу й генералом Лероном брав участь і новий румунський міністер закордонних справ Миронеску.

Газети пишуть, що підчас переговорів дійшли згоди, що на

випадок війни проти Радянського Союзу польсько-румунською армією керуватимуть офіцери французького генерального штабу й для підтримки воєнних операцій їм дадуть п'ять одиниць французької воєнної флотії.

ПРАГА. — Комуністичний сенатор Гаміль у промові про значіння Чехословаччини в готуванні війни проти С.Р.С.Р. сказав, що воєнне виробництво в Чехословаччині зосереджено на заводах, що зв'язані з французьким і англійським капіталом; вони не тільки виконують замовлення закордонних держав, зокрема Польщі, але й заснували свої підприємства в

КОМУНІСТИ РОЗБИЛИ ФАШИСТСЬКИЙ МІТІНГ.

ВІДЕНЬ, 19. грудня. — Кілька осіб було поранених вчора ввечері, коли комуністи розбили мітінг фашистської ліги домашньої оборони в робітничій ділянці міста. Вони кричали: "Геть монархістів", а фашисти відповідали: "Смерть комунізму". Обі сторони кидали шклянками, флашками та іншими предметами. Меблі й зеркала в салі, де відбувався мітінг, були знищені. Остаточком фашисти мусли уступити перед зібраними робітниками комуністами і з мітінгу виштовпали шик.

АРЕШТОВАНО УРЯДНИКІВ КУ КЛУКС КЛЕНА.

ВЕНКУВЕР, 18-го грудня. — Тут арештовано вчора ввечері попа Чарлса Ф. Бацолда й А. Дж. Інгланда за вимановання грошей під фальшивими претензіями. Обоє винищено за злочинним бейлу.

Піп Бацолд є одним з чотирох царських урядників Ку Клуks Клена; він є царським народієм, а Інгланд є каліфом у трох східних провінціях Канади.

Кажуть, що арештування попа і його секретаря спричинили виступивши члени Ку Клуks Клена, які добилися несправедливої організації й домагаються повної контролю книжок.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ЗАТВЕРДИВ ПРИСУД.

ПАРИЖ. — В апеляційному суді розглядалися дві справи комуністичного депутата Дорія. В першій справі Дорія засуджено до першої інстанції в листопаді 1927 року на рік в'язниці, а так само до штрафу в розмірі тисячі франків за обвинуваченням в тому, що він закликав солдатів до несудучності в статтях, вміщених в органі французького комсомолу "Авангард", що він його редагував. В другій справі Дорія засуджено в лютому 1928 р. на 3 роки ув'язнення і до штрафу в 3,800 франків за промову, що він їх виголошував підчас перебування в Китаю.

Апеляційний суд затвердив перший присуд і скоротив до 2-ох років строк ув'язнення за другим присудом.

П.П.С. ЗАКЛАДАЄ УКРАЇНСЬКУ ПАРТІЮ.

Як соймові вибори, так і останні вибори до Каси Хорих вказали дальший розклад П.П.С. і зменшення її впливів на терені західно-українських земель. Щоб себе ратувати, П.П.С. рішилі створити соціал-демократичну партію з осідком у Львові. В тій справі появилися в цілій польській пресі вістки про повстання цієї партії. Не подані в них ні назвища ні ближчі дані щодо тої партії. Факт, що українське робітництво у Львові не пішло на виборчий бльок з П.П.С., а навіть що партію безпощадно поборовало, може подумувати, що це чергова непевесівська провокація українських працюючих мас.

ЗАБОРОНЕНО "БІЧ БОЖИ".

ОТТАВА, 20. грудня. — Канадська влада заборонила в Канаді польську газету "Біч Божі", що виходить в Чикаго.

Польщі й Румунії, себто в державах, що матимуть першорядне значіння у нападні на Радянський Союз.

В АРГЕНТИНІ ВИКРИТО ЗАГОВІР НА ЖИТТЯ ГЕРБЕРТА ГУВЕРА.

Аргентинський уряд арештував понад 1,000 революційних робітників. — Військо й поліція стереже Гувера.

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина, 19. грудня. — Поліція оповістила, що вона докладно довідалася про те, що недавно уда-ременна змова з підложження бомби була улянована для спеціального потягу, на який чекали Герберт Гувер і його партія.

Поліція каже, що змовники дефінітивно визначили час і місце, де мав наступити вибух бомби.

Після викриття змови на життя Гувера, аргентинський уряд арештував понад 1,000 революційних робітників, хоч вони не мали нічого спільного з цєю змовою. Якщо й дійсно змова існувала, то вона була ділом кількох анархістів, а не широких мас аргентинського робітництва. Але уряд використав нагоду, щоб придушити радикальний робітничий рух.

Всюди, куди переїздив Гувер, він був під сильною охороною почалася, як тільки Гувер в'їхав з Чіле на аргентинську землю. В самім Буенос Айрес, в день прибуття Гувера, місто було заповнене поліцією й військом. На кожнім кроці Гувера стерегли військові й поліційні детективи.

Та помимо всіх тих заходів уряду, в день прибуття Гувера в Буенос Айрес відбулася демонстрація проти американського імперіалізму. Коли лише Гувер прибув на залізничний двірць, робітники з юрби "повітали" його окликами: "Віва Сандіно!" ("Хаї живе Сандіно!"). Детективи негайно арештували кожного, хто посмів виступити проти американського імперіалізму.

В РУМУНІЇ ЗАКРАЛИ ЦІЛУ ЗАЛІЗНИЦЮ ЗА ВЛАДИ БРАТІЯНУ.

БУКАРЕШТ, 20. грудня. — Бувають різні дива на світі, але здається, що такі рідкі, які мали місце в Румунії, є неможливі в ніякій іншій країні.

Ото виявилось, як повідомляє румунська газета "Авангард", що в Румунії вкрадено цілу залізницю, включаючи треки, вагони й сигналову систему. Злочинство викрив новий премієр Маніу, який переводить кампанію "чистки" у своїй країні після корупційного правління братів Братіану.

Газета каже, що за зникнення залізничної винні залізничні інспектори старої адміністрації.

Залізниця була збудована австро-угорськими інженерами у воєнний час від Клоуї у Трансильванії (Семгороді) до Якобени в Румунії. Кажуть, що вона коштувала майже 4 мільйони доларів. Очевидно й розібрання її частини потайки продано.

Газета каже, що премієр Маніу зарядив слідство над цим великим і оригінальним злочинством.

РІЖНІ ВІСТІ

СМЕРТЬ КОМУНІСТИЧНОГО ПРОВІДНИКА.

БОГОТА, Колумбія, 17. грудня. — Тут оповіщено вчора смерть Альберта Кастільно, колумбійського комуністичного провідника, який помер після бою між військом а страйкерами в Севільє.

6 МАЙНЕРІВ ЗАГІНУЛО ПІД ЧАС ЕКСПЛІЗІЇ.

ДРЕЙКСБОРО, Кентокі, 19. грудня. — Ратункові відділи внайшій сьогодні ввечері тіла шістьох майнерів, що були захоплені експлізією в майні Блек Даймонд Кол Ко, недалеко цієї місцевості.

В МЕКСИКУ ЗАСУДЖЕНО 30 КАТОЛІКІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 19. грудня. — Газета "Графіко" отримала відомість, що в Тампіко засуджено 30 римб-католиків, включаючи, попа, на в'язницю від одного до 18 місяців за змову проти уряду.

ХАРКІВ МАТИМЕ ВЕЛИКИЙ СТАДІОН.

Велика президія ВУЦВК, надаючи великого значіння розвитку фізичної культури в справі оздоровлення широких мас трудящих та піднесення спроможности оборони країни, ухвалила збудувати в Харкові великий всеукраїнський стадіон.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТЕСТУ В НАНКІНІ.

НАНКІН, Китай, 15. грудня. — Анти-японська Ліга влаштувала демонстрацію протесту проти так званої нішгарської позички. Демонстранти вимагали більшої публичности в китайсько-японських переговорах, що тепер провадяться.

ЗАБАВА КРАВЦІВ В СУБОТУ ВЕЧЕРОМ.

Сьогодні ввечері, то є в суботу 22. грудня, відбудеться в Еврейській Школі, на розі вул. Мегнус і Ендрус, масова забава з танцями для кравців і їхніх приятелів у Вінніперу. Початок забави в 8.30 ввечері.

Після останніх пару тижнів організаційної праці у Вінніперу багато кравців вступило до юнії. Останнім здобутком є льокаль — кравців мужеського одягу. З нагоди візду краєвого організатора т. Дж. Б. Салсберга з міста влаштується ця забава.

Багато українських кравців стали членами юнії і їх, разом з їхніми приятелями й симпатиками юнії, запрошуюється на забаву. Деякі передові українські товариші будуть також промовляти на забаві.